

Onze Heere zal u helpen

Markus 8.1–10

Rev Dr Jos M. Strengholt

Utrecht, ca. 2012

Vanmorgen wil ik stilstaan bij het evangeliieverhaal waarin Jezus duizenden hongerige mensen te eten geeft. De voor de hand liggende les is duidelijk: Hij heeft Zijn volk lief en Hij zorgt voor hen.

Maar voordat ik daarop inga, wil ik u eerst bedanken. U hebt als gemeente mijn kinderen liefgehad en voor hen gezorgd.

Mijn vrouw en ik wonen sinds 1988 in Egypte, en daar wonen wij nog steeds. Toen twee van onze drie kinderen hier in Utrecht kwamen studeren – Stephanie en Rosemarie – hebt u hen hartelijk ontvangen. Stephanie en Jouke zijn hier bovendien door John de Wit in het huwelijk bevestigd.

U hebt een wonderlijk mooie taak verricht. Misschien niet een wonder van dezelfde orde als dat van Jezus, Die duizenden mensen voedde, maar voor mijn vrouw en mij als ouders betekende het ontzettend veel dat u onze achttienjarige dochters zo liefdevol hebt opgevangen toen zij het ouderlijk huis in Caïro verlieten.

1. Vierduizend? Vijfduizend?

Nu naar onze evangeliëlezing.

Wanneer wij spreken of preken over Jezus Die de menigte te eten gaf, denken wij meestal aan de spijziging van de vijfduizend. In onze lezing gaat het echter over de spijziging van de vierduizend.

Sommige theologen, die menen het beter te weten dan Markus en de andere evangelisten, hebben zich afgevraagd of er werkelijk twee afzonderlijke gebeurtenissen zijn geweest. Misschien, zo zeggen zij, was het eigenlijk één gebeurtenis waarover verschillende verhalen de ronde deden.

De moderne mens twijfelt natuurlijk gemakkelijk aan de betrouwbaarheid van dit verhaal. Was het misschien een mooi verhaal, bedacht door de vroege kerk om een aantal morele lessen over te brengen?

Want hoe zou het mogelijk zijn dat je met zeven broden vierduizend mannen te eten geeft en daarna nog zeven manden overhoudt?

In onze wereld is dat onmogelijk.

Maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

Wanneer wij God en Zijn handelen uit ons wereldbeeld verwijderen, maken wij onszelf tot gevangenen van een zeer beperkte werkelijkheid, waarin alles wordt bepaald door oorzaak en gevolg. Dan verdwijnt de vrijheid. Dan kan het onmogelijke nooit gebeuren.

Het geloof in God opent daarentegen onze ogen voor dingen die onmogelijk lijken.

Gods aanwezigheid in onze wereld zet de gevangenisdeur open. Wij zitten niet opgesloten in deze zichtbare werkelijkheid. Er is meer tussen hemel en aarde dan wat wij in een laboratorium kunnen herhalen of bewijzen.

Juist de opstanding van Jezus uit de doden laat ons op indrukwekkende wijze zien dat er veel meer bestaat dan wij met ons beperkte verstand kunnen bevatten.

De opstanding van onze Heere en Zijn wonderen openen onze ogen, ons hart en ons verstand voor de werkelijkheid dat het leven uit veel meer bestaat dan atomen, DNA en alles wat tastbaar is.

Ik geloof dat Jezus hier een groot wonder heeft verricht. Met enkele broden gaf Hij vierduizend hongerige mannen te eten — vrouwen en kinderen niet eens meegerekend.

Dat is werkelijk verbazingwekkend.

Maar dan blijft nog die andere vraag: was dit één gebeurtenis waarvan twee verschillende verslagen in omloop kwamen?

Laten wij de schrijvers van de evangeliën toch serieus nemen. Zij schreven geen leuke zondagsschoolverhalen. Zij schreven ernstige geschriften voor volwassen gelovigen. Voor hen was het van het grootste belang om weer te geven wat werkelijk gebeurd was.

Daarom noemen zij namen, plaatsen, tijdstippen en omstandigheden. Zij wilden opschrijven wat daadwerkelijk had plaatsgevonden.

Laten wij ook de vroege Kerk serieus nemen. Velen waren ooggetuigen van deze gebeurtenissen. Zij wisten wat er gebeurd was.

Markus was niet bij het hele leven van Jezus aanwezig, al maakte hij wel de laatste periode van Jezus' leven en Zijn sterven mee. Hij reisde bovendien met Petrus mee en schreef zijn evangelie op grond van wat Petrus hem vertelde, aangevuld met de getuigenissen van vele andere ooggetuigen die hij ontmoette.

Waarschijnlijk was Markus de eerste die een evangelie opschreef, ongeveer dertig jaar na de gebeurtenissen zelf. Er leefden toen nog talloze Joden die zijn verhaal eenvoudig hadden kunnen ontkrachten als het niet waar was geweest.

Maar wat gebeurde er?

Duizenden en nog eens duizenden Joden kwamen tot geloof in Jezus Christus en aanvaardden de evangeliieverhalen als waar. Juist omdat er zoveel ooggetuigen waren die deze gebeurtenissen konden bevestigen.

Er waren de twaalf apostelen. Er was de grotere kring van volgelingen van Jezus. Vijfhonderd mensen hadden de opgestane Heere met eigen ogen gezien. En daarnaast waren er de duizenden die aanwezig waren geweest toen deze wonderen plaatsvonden.

De beschrijvingen die wij bezitten, zijn daarom betrouwbare ooggetuigenverslagen.

Jezus heeft zowel de vijfduizend als later de vierduizend mannen gevoed. Het waren twee afzonderlijke gebeurtenissen, en Markus beschrijft ze allebei.

2. God staat aan uw zijde

Er zijn enkele interessante verschillen tussen de verhalen over de spijziging van de vijfduizend en die van de vierduizend. Het belangrijkste verschil is dat de wonderbare maaltijd voor de vijfduizend plaatsvond in Joods gebied, terwijl de vierduizend hun voedsel ontvingen op heidens grondgebied. Waarschijnlijk waren velen van hen geen Joden.

Het is alsof Jezus duidelijk wil maken dat Hij niet alleen zorgt voor Zijn verbondsvolk, de Joden die in Hem geloven, maar op dezelfde wijze ook voor mensen uit alle volken die Zijn volgelingen worden — mensen zoals u en ik.

Doet het er eigenlijk zoveel toe of deze verhalen historisch betrouwbaar zijn? Kunnen wij er ook geen goede lessen uit leren wanneer wij ze niet als feitelijke geschiedenis beschouwen?

Persoonlijk ben ik niet zo geïnteresseerd in moralistische lessen. Ik moet weten dat God werkelijk naast mij staat om mij te helpen. Wanneer wij honger hebben, dorst lijden of met moeilijkheden worstelen, hebben wij niet genoeg aan een paar mooie gedachten; wij hebben echte hulp nodig.

Ik kan geloven dat God bestaat en dat Hij naast ons staat om ons te helpen, wanneer ik zie dat Hij werkelijk in deze wereld gekomen is, Zijn grote liefde heeft getoond en die liefde ook met kracht heeft bewezen.

Stel dat Jezus tegen Zijn discipelen had gezegd: "Ga snel eten kopen voor deze vierduizend mensen." Dan zouden wij vandaag zeggen: Wat hield Hij veel van de mensen. Hij gaf hun wat zij nodig hadden.

Maar doordat Hij het deed door middel van een groot wonder, weten wij niet alleen van Zijn liefde, maar ook van Zijn macht om die liefde daadwerkelijk in daden om te zetten — ook voor ons.

Hij was met ontferming over de mensen bewogen.
En Hij heeft ook ontferming met u, in uw noden.
Hij kan u werkelijk helpen.

Het is heel menselijk om, wanneer je iemand in een donker steegje in Utrecht in moeilijkheden ziet, snel door te lopen. Je wilt liever geen problemen.

Wanneer ik in Caïro bedelaars zie — en dat zijn er veel — is mijn eerste reactie vaak: doorlopen, negeren. Het brengt alleen maar moeilijkheden met zich mee.

Wanneer bedelaars bij onze kerk aankloppen voor hulp bij het betalen van de huur of medische kosten, is mijn eerste neiging soms om de deur gesloten te houden. Het wordt gemakkelijk te veel. En als ik hen deze maand help, komen ze volgende maand waarschijnlijk weer terug. Soms kan dat je behoorlijk moedeloos maken.

Maar Jezus werd zo diep bewogen door liefde en medelijden, dat Hij Zijn liefde ook daadwerkelijk liet zien.

Hij gaf de mensen voedsel.
Hij voorzag in wat zij op dat moment dringend nodig hadden.

De mensen waren al drie dagen bij Jezus gebleven om naar Hem te luisteren.
Dat lijkt een belangrijke voorwaarde te zijn voor wie Gods zegen verlangt: luister naar Hem.

Toen Jezus op de berg verheerlijkt werd, klonk er een stem uit de hemel die zei: "Dit is Mijn geliefde Zoon; luister naar Hem!" (Markus 9.7)

Dat is precies wat deze mensen deden.
En zij mochten de zegen daarvan ervaren.
Jezus zegende hen.
Hij voorzag in hun behoeften.

Wanneer ook wij Gods zorg willen ervaren, moeten wij dicht bij Hem blijven, naar Hem luisteren en volharden in het volgen van Hem.

3. Voor welke behoeften zorgt onze Heere?

Maar voor welke behoeften zorgt onze Heere eigenlijk?

Allereerst zorgt Hij voor onze dagelijkse behoeften. Hij wil dat hongerige mensen te eten krijgen. Hij wil dat zieken genezen worden. Hij wil dat werklozen werk vinden.

Hij wil dat eenzame mensen een vriend hebben. Hij wil bedroefde mensen bemoedigen.

Hij wil dat mensen die bang zijn, rust vinden. Hij wil dat mensen zonder geld weer iets in hun portemonnee hebben.

Hij wil dat mensen hun werk goed kunnen doen. Hij wil dat uw onderneming gezegend wordt.

Hij wil dat uw huwelijk goed is. Hij wil dat uw gezin gezegend wordt.

Hij wil het beste voor u.

Hij voorziet in onze dagelijkse behoeften. Daarom bidden wij ook bij de viering van het Heilig Avondmaal, in het Onze Vader: "Geef ons heden ons dagelijks brood." (Mattheüs 6.11)

Wanneer u vandaag bijzondere noden hebt, breng die dan bij onze Heere. Hij hoort onze gebeden.

En wat zo mooi is: zoals Jezus de handen van Zijn discipelen gebruikte om het wonderbrood aan de mensen uit te delen, zo gebruikt Hij ook vandaag meestal de handen van anderen om ons te geven wat wij nodig hebben.

In belangrijke mate gebruikt God daarvoor Zijn gemeente — Zijn kinderen op aarde — om in uw behoeften te voorzien.

Wij zijn Zijn handen, bedoeld om elkaar en ook mensen buiten de kerk tot zegen te zijn.

Onze Heere roept ons op om de hongerigen te voeden, de daklozen onderdak te geven, de armen te helpen, een vriend te zijn voor wie eenzaam is en de zieken bij te staan.

Daartoe roept onze Heere ook u. Hij wil dat u een verlengstuk bent van Zijn handen, zodat Zijn liefde zichtbaar wordt.

Maar Jezus voorziet niet alleen in onze lichamelijke behoeften. Hij voorziet ook in onze geestelijke nood. Wanneer wij lezen hoe Jezus de mensen brood gaf, horen wij deze woorden:

"En nadat Hij de zeven broden genomen had en gedankt had, brak Hij ze en gaf ze aan Zijn discipelen om voor te zetten; en zij zetten ze de menigte voor." (Markus 8.6)

Deze woorden herinneren ons onmiddellijk aan de instelling van het Heilig Avondmaal.

Het zijn de woorden die Jezus ook gebruikte tijdens de laatste maaltijd met Zijn discipelen. Zij wijzen ons vandaag op het hemelse Brood: Jezus Christus Zelf.

Het is alsof dit verhaal ons wil zeggen dat Hij niet alleen voor de Joden kwam, maar ook voor mensen uit alle andere volken— ja, voor allen die zich rondom Hem verzamelen om naar Hem te luisteren en om Hem te volgen.

Hij staat niet alleen klaar om u in uw dagelijkse leven te helpen en voor uw gewone behoeften te zorgen.

Hij is ook de grote Helper voor onze ziel.

Hij heeft Zichzelf gegeven voor de wereld om God en mensen met elkaar te verzoenen.

Wanneer wij brood en wijn ontvangen, is het alsof Jezus persoonlijk tegen ons zegt: "Ik zorg voor jou. Ik heb zelfs Mijn leven gegeven om voor al jouw noden te zorgen."

Daarom kon de apostel Petrus schrijven: "Werp al uw zorgen op Hem, want Hij zorgt voor u." (1 Petrus 5.7)

Jezus heeft laten zien dat Hij om ons geeft.

En Hij heeft ook laten zien dat Hij de macht heeft om voor ons te zorgen.

Conclusie

Wanneer wij straks knielen en brood en wijn ontvangen, laten wij die dan ontvangen als een wondergave van onze Heere.

Terwijl u eet en drinkt, fluistert Hij als het ware in uw oor:

"Ik zorg voor u. Ik voorzie in al jouw behoeften."

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.

